

Verslag break-out sessies studiedag " Landgebruik" 26 juni 2019 te Wageningen.

Het tweede deel van de studiedag betrof een brainstorm en break-out sessies om te discussiëren over wat zijn de kansen voor de komende jaren om tot een betere afstemming cq integratie te komen op het gebied van landgebruik en bodembedekking. In de brainstorm is door de aanwezigen met geeltjes op posterborden aangegeven wat in hun ogen van belang zou kunnen zijn om tot één referentie bestand te komen. Hierbij zijn de ideeën geordende op de thema's organisatie, ontwikkeling en innovatie en toepassingen (zie foto's van de posterborden/flappen). Hierbij valt o.a. te denken aan:

- Hoe kan de governance structuur er uitzien (organisatie)?
- Wat zijn nieuwe/verwachte ontwikkelingen (innovatie)?
- Voor welke toepassing kan de data een cruciale rol spelen?

Na de brainstorm zijn de aanwezigen in drie groepen opgesplitst en is per thema gevraagd om tot drie prioriteiten te komen. Hieronder volgt een kort verslag van de uitkomsten van deze discussies.

1. Organisatie

De uitkomst van de discussie is dat er 3 stappen zijn om te doorlopen.

Stap 1 Waarom en wat?

Het gaat primair om de gemeenschappelijke basis,

- Hoe groot is deze?
- Wat wil je eruit halen?
- Wat wil je bereiken?

Het plaatje bij toepassingen met een basisbestand als onderlegger, waarop verschillende producten kunnen worden gezet, wordt als de 'gemeenschappelijke' basis gezien. Dat moet over de inhoud gaan maar ook technisch bruikbaar en toegankelijk zijn. Om hier te komen moet een inventarisatie gedaan worden en de doelen waarvoor de verschillende bestanden nu gemaakt zijn duidelijk zijn om zinvol een afstemming te kunnen maken. De valkuil dat 'product' eigenaren hechten aan 'eigen' systemen moet onderkend zijn.

Het resultaat moet uitmonden in een basis voor landgebruik op het niveau van een 'basisregistratie'. Hoeft net per sé die status te hebben, maar het gaat wel om het bewust zijn van 1. hoe met de data wordt gewerkt, 2. de regels die nodig zijn als gevolg van de onderlinge afstemming en 3. het gebruik van de basis als een standaard (of set van standaarden).

Stap 2 Wat en Hoe?

Samenwerken op basis van afspraken, een samenwerkingsoverkomst met aanvullend nadere overeenkomsten zodat er een duidelijke structuur is. Een landelijke voorziening kan daarbij helpen en kosten en verdiensten (de financiering) moet helder zijn. Gaat over rollen als regie, eigenaarschap, etc met een board die boven de belangen van de partijen staat. Ook gebruikers hebben een plek bij voor de producenten hun belang in te brengen.

Stap 3 Van klein naar groot

Voor de uitvoering is het belangrijk 'klein' te beginnen, duidelijk verantwoordelijkheden vast te leggen en in iedere fase verder te detailleren zodat meerdere stappen uiteindelijk naar een groter geheel werken. Om in ieder geval op deze wijze een goed 'collectief' product te krijgen.

2. Innovatie en ontwikkeling

De deelnemers in deze sessie legden bij het benoemen van de prioriteiten de nadruk op:

1. Het belang van standaarden en harmonisatie:

Wanneer het een uitgangspunt is dat er meer moet worden samengewerkt en dat er moet worden uitgezocht of er mogelijkheden zijn om vanuit één of meer gemeenschappelijke basislagen te werken, dan is standaardisatie noodzakelijk. Een gedeeld datamodel, waarbij op gedetailleerd niveau in beeld wordt gebracht wat er aan informatie beschikbaar is, zou de basis moeten zijn. Een belangrijke component hierbij is het komen tot duidelijk definities, want zonder deze definities blijft het spook van verkeerde interpretatie van begrippen (legendaeenheden) bestaan.

2. Specifieke rekenregels per toepassing:

Eigenlijk zouden er geen bestanden meer moeten worden opgeslagen, maar rekenregels. Alle genoemde landuse/landcover bestanden maken gebruik van 1 of meerdere basis bestanden en in veel gevallen deels dezelfde. Door bestanden niet fysiek als eindproduct uit te leveren, maar als een product van

rekenregels en ook het maakproces daar op aan te passen, is het mogelijk om versies makkelijker uit te leveren, met een hogere frequentie en met meer transparantie mbt de keuzes die zijn gemaakt om tot een bepaalde legenda te komen.

3. Samenwerking:

Er is algemene consensus dat samenwerking loont en actief nagestreefd moet worden. We moeten te allen tijde voorkomen dat iedereen voor zich het wiel opnieuw probeert uit te vinden. Zoek de overlap, we hebben echt veel meer gemeen dan we denken.

4. Toepassingen

De volgende drie hoofd prioriteiten kwamen naar voor in deze discussie (volgorde is willekeurig):

1. Definiëring van op zichzelf staande lagen voor alle relevante componenten/attributen die van belang zijn voor landgebruik/bodembedekking. Informatie dient zo gedetailleerd mogelijk te worden weergegeven. Welke informatie behoeften er zijn moet breed geïnventariseerd worden! En dient steeds uitgebouwd te worden/bijgehouden worden.
2. Voor veel toekomstige rapportages is landgebruiks/bodembedekkingsinformatie nodig. Hierbij valt te denken aan energietransitie, klimaatakkoord, plagen als de processie rups, gronddruk en emissieregistratie (niet uitputtende lijst). Deze informatie is nodig als input voor modellen en voor het monitoren van de effecten van het beleid. Hierbij zijn twee zaken van belang: 1. de landgebruiksinformatie nodig voor deze modellen en/of voor monitoring moet duidelijk worden (inventarisatie informatiebehoeften), en 2. de landgebruiksinformatie moet een formele basis krijgen om voor rapportage doeleinden te kunnen worden gebruikt.
3. Geheugenkaart met alle landgebruiksinformatie door de jaren heen en mogelijk ook binnen één jaar. Landgebruiksinformatie moet voor alle jaren beschikbaar zijn en blijven om veranderingen in de tijd te kunnen volgen/monitoren. Hierbij is het noodzakelijk dat deze informatie een formele basis krijgt. Bijvoorbeeld het volgen van gewassen en/of bos door de tijd heen i.v.m. emissie registratie/LULUCF.

De groep zag vanuit de toepassingen de bovenstaande prioriteiten als mogelijke kansen voor de toekomst om tot meer uniformiteit te komen t.a.v. de ontsluiting van landgebruik en bodembedekking informatie.